

UNIVERSITETI I EVROPËS JUGLINDORE
УНИВЕРЗИТЕТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА
SOUTH EAST EUROPEAN UNIVERSITY

Study program

Kujdesi shëndetësor në komunitet në fushën e neurogeriatriisë dhe kujdesit paliativ (2025/2026)

Fakulteti	Fakulteti i shkencave shëndetsore
Cikli i studimeve	Cikli i dytë (Pasdiplomike)
SETK	60
Kodi	NPS-60
Titulli	Specialist i aplikuar për kujdesi shëndetësor në komunitet në fushën e neurogeriatriisë dhe kujdesit paliativ
Data akreditimit	07.02.2025

Përshkrimi i programit

Arsyetimi i organizimit të ciklit të dytë të studimeve profesionale specialistike për Infermier, specialist në kujdesin shëndetësor në komunitet në fushën e neurogeriatriisë dhe kujdesit paliativ në Fakultetin e Shkencave Shëndetësore bazohet në nevojën për:

- trajnimin e profesionistëve të kujdesit shëndetësor për të marrë arsim të lartë të specializuar në një fushë të caktuar të kujdesit shëndetësor;
- harmonizimin me standardet e Bashkimit Evropian që zbatohen për profesionet e rregulluara në fushën e shkencave shëndetësore;
- mundësinë për stafin që të përmirësojë njohuritë dhe shkathtësitë e tyre në fusha të caktuara;

Qëllimi kryesor i këtij programi studimi është pajisja e studentëve me një sërë shkathtësish gjenerike dhe kompetencash klinike, aplikimi i arritjeve shkencore dhe profesionale në praktikën klinike, duke përfshirë zhvillimin e mëtejshëm profesional, në përputhje me parimet e praktikës së mirë shkencore dhe klinike.

Gjegjësisht, nëpërmjet programit studimor “Infermier, specialist në Kujdesin shëndetësor në komunitet në fushën e neurogeriatriisë dhe kujdesit paliativ”, synohet t’iu përgjigjet nevojave të sistemit shëndetësor për edukimin e infermierëve për të ofruar shërbime shëndetësore në zonën më të ngushtë të specifikuar, në përputhje me nevojat globale.

Karriera

Patologjitë me të cilat përballen të moshuarit janë shumë të larmishme dhe gjithashtu vuajnë prej tyre me intensitet të ndryshëm. Sa i përket ndryshimeve neurologjike, këto janë sëmundje që prekin aspekte të tilla si aftësitë motorike ose drejtimin e duhur mendor, ndaj janë veçanërisht të ashpra. Kujdesi paliativ, nga ana tjetër, lehtëson vuajtjet në rastet e pakthyeshme.

Për këtë arsye, këto dy fusha janë shumë të rëndësishme, pasi trajtojnë dy çështje shumë të ndjeshme që mund të përkeqësojnë cilësinë e jetës së të moshuarve. Prej aty nevojiten njohuri dhe aftësi specifike, për përditësimin dhe përcaktimin e të cilave është planifikuar ky program profesional për studimeve profesionale specialistike për Infermier, specialist në kujdesin shëndetësor në komunitet në fushën e neurogeriatriisë dhe kujdesit paliativ në Fakultetin e Shkencave

Shëndetësore.

Konfirmimin për nevojën, atraktivitetin dhe modernitetin e këtij programi studimi e gjejmë në kushtet moderne të jetesës, përparimin e shkencës, por edhe në përvojën e vendeve evropiane dhe të vendeve të botës në organizimin e studimeve me strukturë të njëjtë ose të ngjashme dhe me fokus në kompetencat e studentëve.

Kurrikula e programit të studimit është hartuar në përputhje me të gjitha nevojat e profesionit dhe shkencës mjekësore, me synimin për të formuar staf profesional, i cili përveç njohurive teorike të neurogeriatrikës dhe kujdesit paliativ, do të ketë një gamë të gjerë aftësish praktike të adoptuara, të zbatueshme në procesin e parimeve të përgjithshme dhe të veçanta të neurogeriatrikës dhe kujdesit paliativ.

Popullsia e botës po plakët dhe në këtë kontekst po rritet kërkesa për staf mjekësor të arsimuar për të ofruar shërbim shëndetësor cilësor për këtë grup vulnerabël të popullsisë në botë dhe në vendin tonë.

Infermierët/teknikët e ardhshëm - Specialistët në neurogeriatri dhe kujdesin paliativ do të kualifikohen për të punuar në: qendra geriatrike dhe gerontologjike, klinika neurorehabilitimi, klinika të memories për pacientët me demencë, shërbime vizitash në shtëpi për të moshuarit, etj.

Rezultatet e të mësuarit

Njohuritë dhe të kuptuarit

- Demonstron njohuri të gjera të shkencave mbi të cilat bazohet kujdesi shëndetësor neurogeriatrik dhe paliativ, gjegjësisht demonstron njohuri të thelluara në fushat e: neurologjisë, psikiatrikës, geriatrikës, mjekësisë paliative, të rëndësishme për edukimin mjekësor në profesionin e infermierisë;
- Demonstron njohuri të gjera për: etiopatogenezën, simptomatologjinë, diagnostikimin, trajtimin dhe parandalimin e sëmundjeve neurogeriatrike dhe sëmundjeve që kërkojnë kujdes paliativ.
- Demonstron njohuri për metodat e hulumtimit të përdorura në hulumtimin bazë dhe të aplikuar në të gjitha aspektet e neurogeriatrikës dhe mjekësisë paliative.
- Demonstron njohuri për parimet e parandalimit të sëmundjeve neurogeriatrike dhe sëmundjeve që kërkojnë kujdes paliativ.

Aplikimi i njohurive dhe të kuptuarit

- Aftësia për të kryer vlerësime specifike dhe diagnozë infermiere, me qëllim të një kujdesi shëndetësor neurogeriatrik dhe paliativ cilësor.
- Me shkathtësitë e tij/saj komunikuese, ai/ajo ndihmon në zhvillimin e marrëdhënieve pozitive me pacientin dhe familjen e tij për të ndërtuar motivimin, i cili është i nevojshëm në procesin terapeutik dhe rehabilitues.
- Të zbatojë njohuritë e tij/saj në edukimin e studentëve në studimet deridiplomike dhe profesionistëve të tjerë në shëndetësi dhe institucione të tjera.

Aftësitë për të vlerësuar

- Demonstron aftësinë për të interpretuar saktë situata të ndryshme klinike, duke përfshirë parametrat diagnostikues, dhe përdor gjykimin klinik për të bërë një përzgjedhje midis opsioneve të mundshme.
- Të konfirmojë efektivitetin e kujdesit shëndetësor të individualizuar për pacientët neurogeriatrikë dhe pacientët në fazën terminale të sëmundjes, duke dokumentuar aktivitetet profesionale, për të qenë kritik ndaj punës së tyre, për të analizuar dhe zgjidhur problemet duke përdorur rekomandimet dhe provat e përshtatshme kombëtare dhe ndërkombëtare;
- Aftësia për të përdorur njohuritë e tyre për të motivuar pacientët që të pranojnë terapinë e rekomanduar dhe ta zbatojnë atë në mënyrë efektive.

Aftësitë e komunikimit

- Demonstron aftësinë për të dëgjuar, informuar dhe komunikuar me pacientët dhe familjet e tyre në mënyrë efektive dhe të kuptueshme duke respektuar dallimet kulturore, vlerat etnike dhe njerëzore.
- Demonstron aftësinë për të përgatitur një raport dhe dokumentacion profesional për çdo pacient, dhe aftësinë për të mbajtur të dhënat e pacientit në një mënyrë adekuate dhe të kërkuar me ligj.
- Demonstron aftësinë për të deleguar detyra tek punonjësit dhe për të punuar në një ekip, për të përshtatur komunikimin në mënyrë të përshtatshme me situatën, për të kuptuar dhe respektuar rolin e profesionistëve të tjerë të kujdesit shëndetësor.
- Profesionistë dhe bashkëpunues.
- Demonstron vetëdije për kufizimet personale dhe zotëron njohuri se kur dhe nga kush të kërkojë këshilla, ndihmë dhe mbështetje profesionale.
- Demonstron aftësinë për t'u përballur me paqartësitë dhe për t'u përshtatur me ndryshimet.
- Aftësi për të përdorur dhe aplikuar në mënyrë efektive teknologjinë e informacionit, për të mbledhur dhe analizuar informacionin.

Aftësitë e të mësuarit

- Demonstron shkathtësi për pavarësi në zgjidhjen e problemeve, tregon të kuptuarit e nevojës për zhvillim profesional përmes edukimit dhe trajnimit të vazhdueshëm mjekësor.
- Demonstron aftësi për të vetëvlerësuar nivelin e edukimit të vet për të ruajtur njohuritë në nivelin më të lartë të nevojshëm për praktikën profesionale, si dhe për të interpretuar dhe zbatuar njohuritë shkencore në kujdesin shëndetësor për pacientët me sëmundje neurogeriatrike dhe në fazën terminale të sëmundjes.
- Merr pjesë në tubime profesionale.

Lista e lëndëve

Semestri 1

- [CM273] [6.0 SETK] **Plakja e shëndetshme dhe plakja patologjike**
- [CM274] [6.0 SETK] **Kujdesi paliativ në moshën e tretë të jetës**
- [CM275] [6.0 SETK] **Kujdesi për të moshuarit me sëmundje kronike**
- [CM276] [6.0 SETK] **Praktika Klinike - Hospice**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**

Semestri 2

- [CM277] [6.0 SETK] **Karakteristikat e kujdesit neurogeriatrik**
- [CM278] [6.0 SETK] **Kujdesi neurogeriatrik në shtëpi**
- [CM279] [6.0 SETK] **Mësimdhënie praktike në një institucion geriatrik (departamenti neurogeriatrik)**
- [CM289] [6.0 SETK] **Punimi i specializmit**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**

Description of courses

Lëndë obligative

- **Plakja e shëndetshme dhe plakja patologjike**

Pas përfundimit të këtij programi mësimor, studentët do të mësojnë: - Të dallojnë plakjen e shëndetshme nga ajo patologjike; - Të mësojnë ndryshimet fiziologjike të trupit të njeriut me plakjen; - Të njohin ndryshimet patofiziologjike të sistemeve organike që qëndrojnë në bazë të sëmundjeve tek personat e moshuar; - Të mësojnë si të parandalojnë sëmundjet tek personat e moshuar.

- **Kujdesi paliativ në moshën e tretë të jetës**

Pas përfundimit të lëndës, studenti duhet të: - Të ketë njohuri për terapitë holistike dhe integrative në kujdesin paliativ; - Të ketë njohuri për aspektet ligjore dhe etike gjatë ofrimit të terapive paliative dhe gjatë kujdesit për pacientët në fund të jetës; - Të kuptojë rëndësinë e qasjes multidisiplinare në trajtimin e këtyre pacientëve; - Të njohë gjendjet më të shpeshta mjekësore që kërkojnë terapi paliative tek personat e moshuar dhe të përshkruajë simptomat e ndryshme që janë të zakonshme për pacientët në fazën terminale të një sëmundjeje të caktuar; - Të dijë si të menaxhojë kujdesin paliativ te personat e moshuar.

- **Kujdesi për të moshuarit me sëmundje kronike**

Pas përfundimit të lëndës, studentët do të dinë: - Do të njohin sëmundjet kronike më të shpeshta tek personat e moshuar; - Do të kenë njohuri për komponentët e sistemit të kujdesit shëndetësor të rëndësishëm për personat e moshuar dhe do të kenë njohuri për specifikat e farmakoterapisë tek personat e moshuar; - Do të fitojnë njohuri dhe aftësi të specializuara që janë relevante për punën me pacientët geriatrikë; - Do të respektojnë natyrën multidisiplinare dhe interdisciplinare të pleqërimit dhe do të kuptojnë çështjet etike të lidhura me të.

- **Praktika Klinike - Hospice**

Pas përfundimit të lëndës, studenti duhet të jetë në gjendje: - Të ketë njohuri për terapitë holistike dhe integrative në kujdesin paliativ; - Të ketë njohuri për aspektet ligjore dhe etike gjatë ofrimit të terapive paliative dhe gjatë kujdesit për pacientët në fund të jetës; - Të kuptojë rëndësinë e qasjes multidisiplinare në trajtimin e këtyre pacientëve; - Të njohë gjendjet më të shpeshta mjekësore që kërkojnë terapi paliative te personat e moshuar dhe të përshkruajë simptomat e ndryshme që janë të zakonshme për pacientët në fazën terminale të një sëmundjeje të caktuar; - Të ketë njohuri për terapitë holistike dhe integrative në kujdesin paliativ; - Të ketë njohuri për aspektet ligjore dhe etike

gjatë ofrimit të terapive paliative dhe gjatë kujdesit për pacientët në fund të jetës; - Të kuptojë rëndësinë e qasjes multidisiplinare në trajtimin e këtyre pacientëve.

- **Karakteristikat e kujdesit neurogeriatrik**

Objektivat e këtij programi mësimor janë që studentët të njoftohen me sëmundjet më të shpeshta neurogeriatrike. Pas përfundimit të kursit, studenti do të ketë njohuri për zhvillimin e një plani për kujdesin e personave të moshuar me sëmundje neurologjike. Për më tepër, ai do të ketë njohuri për menaxhimin e gjendjeve neurologjike urgjente tek personat e moshuar dhe për menaxhimin e kujdesit paliative për personat e moshuar në fazën terminale të një sëmundjeje neurologjike. Pas përfundimit të kësaj lënde, studentët do të jenë të përgatitur për të siguruar kujdes cilësor dhe gjithëpërfshirës për personat e moshuar me sëmundje neurologjike, duke respektuar nevojat dhe të drejtat e tyre individuale.

- **Kujdesi neurogeriatrik në shtëpi**

Objektivat e lëndës janë: Studentët do të mësojnë të njohin gjendjet më të shpeshta neurogeriatrike. Për më tepër, studentët do të njihet me teknikat bazë dhe të avancuara për kujdesin e personave të moshuar me gjendje neurologjike në kushte shtëpie dhe do të trajnohen për të hartuar një plan për të siguruar kujdes cilësor dhe të sigurt në shtëpi (duke përfshirë: menaxhimin e ilaçeve, parandalimin e rënies dhe përdorimin e ndihmës, mbështetje në ushqyerje, mbështetje për ruajtjen e higjienës). Studentët do të trajnohen për të komunikuar në mënyrë efektive me pacientët, familjet e tyre dhe profesionistët e tjerë shëndetësorë, dhe për të organizuar dhe koordinuar kujdesin që përfshin një ekip multidisiplinar. Studentët do të njihet me dilemat etike dhe aspektet ligjore të kujdesit për personat e moshuar me sëmundje neurologjike, duke përfshirë konfidencialitetin, miratimin e informuar dhe respektimin e të drejtave të pacientëve. Pas përfundimit të kësaj lënde, studentët do të jenë të përgatitur për të siguruar kujdes cilësor dhe gjithëpërfshirës për personat e moshuar me sëmundje neurologjike në kushte shtëpie, duke respektuar nevojat dhe të drejtat e tyre individuale.

- **Mësimdhënie praktike në një institucion geriatrik (departamenti neurogeriatrik)**

Infermierët, që do të përfundojnë këtë program të specializuar, jo vetëm që do të arrijnë asimilimin e koncepteve dhe do të pasurohen me njohuri teorike, por pritet gjithashtu të zhvillojnë kapacitetin e tyre mendor përmes ushtrimeve për vlerësimin e situatave reale dhe aplikimit të njohurive të fituara në praktikën e përditshme. Mësimi ka formën e aftësive praktike që u mundësojnë infermierëve të integrojnë më mirë njohuritë në spital ose në kujdesin shëndetësor primar, rreth kujdesit për pacientët geriatrikë me sëmundje neurologjike. Ndjenja e efikasitetit të mundit të investuar bëhet një stimul shumë i rëndësishëm për studentët, që përkthehet në një interes më të madh për mësim dhe rritje të kohës të kaluar në punën mbi programin universitar.

- **Punimi i specializimit**

Pas dhënies së provimeve, studenti mund të fillojë me procedurën e paraqitjes, së punimit dhe mbrojtjes publike të punimit të specializimit. Studenti e zgjedh mentorin, me udhëzimin e të cilit e përgatit aplikimin e punimit të specializimit. Aplikimi patjetër duhet të lejohet nga Këshilli mësimor-shkencor i fakultetit. Pas punimit të versionit final të punimit të specializimit, Këshilli mësimor-shkencor formon komision tre anëtarësh, i cili përgatit raport, me çka pranohet ose refuzohet punimi i specializimit. Raporti pozitiv miratohet nga Këshilli mësimor-shkencor dhe caktohet dita e mbrojtjes publike.

Lëndë zgjedhore

- **Të ushqyerit dhe dietat tek të moshuarit**

Objektivat e programit të lëndës: Hyrje në kujdesin për ushqimin tek personat e moshuar (kujdes i menaxhues nga individ, burime në komunitet); Vlerësimi i ushqimit (integriteti i lëkurës, vlerësimi laboratorik, vlerësimi i të ngrënit, ndërveprimet midis ilaçeve dhe lëndëve ushqyese); Gjendje dhe intervenime të sëmundjes (nënushqyerja, hidrimi, shëndeti oral dhe gjellitja, sëmundja renale, diabeti, kanceri dhe më shumë).

- **Normat etike dhe aksesin në kujdesin shëndetësor për të moshuarit dhe të sëmurët rëndë**

Parimet etike në kujdesin shëndetësor dhe çështjeve të tjera: Kuptimi i parimeve etike në kujdesin shëndetësor; Definimi dhe aplikimi i parimeve etike themelore: autonomi, dobi, mosdëmim dhe drejtësi; Njohja e rëndësisë së dinjitetit, respektit dhe empatisë në kujdesin për pacientët; Vlerësimi i nevojave të personave të moshuar dhe pacientëve me sëmundje të rënda; Identifikimi i nevojave fizike, emocionale dhe sociale të personave të moshuar dhe atyre me sëmundje të rënda; Kuptimi i ndryshimeve të lidhura me pleqërinë dhe si ato ndikojnë në metodat dhe strategjitë e kujdesit. Promovimi i kujdesit të fokusuar tek pacienti; Mësimi se si të përfshihen pacientët dhe familjet e tyre në proceset e vendimmarrjes për fatin e tyre; Sigurimi që planet e kujdesit janë në përputhje me vlerat,

preferencat, stilin e jetesës dhe origjinën kulturore të pacientit; Navigimi përmes sfidave etike; Zgjidhja e dilemave etike në kujdesin për fundin e jetës, siç janë udhëzimet përkatëse, kujdesi paliativ dhe eutanazia; Aplikimi i aspekteve etike të përmbajtjes dhe ndërprerjes së trajtimit mjekësor të pavlefshëm; Vlerësimi i kujdesshëm i aspekteve klinike, morale dhe ligjore, si dhe ndjeshmëria ndaj nevojave të pacientëve dhe familjeve të tyre; Balancimi i kujdesshëm mes fakteve mjekësore dhe vlerave subjektive njerëzore.

- **Strategjitë dhe aftësitë e komunikimit në kujdesin paliativ**

Pas përfundimit të këtij programi mësimor, studenti duhet të: Të kuptojë parimet dhe objektivat e kujdesit paliativ; Të ndihet i rehatshëm për të zhvilluar biseda të hapura mbi vdekjen dhe vdekjen; Të dijë të identifikojë faktorët që ndikojnë në integrimin e qasjes paliative dhe komunikimin në kujdesin paliativ; Të dijë si të planifikojë strategji komunikimi për tema të vështira dhe për njoftimin e lajmeve të këqija.

- **Psikologjia e plakjes**

Në fund të kësaj lënde studentët do të jenë në gjendje të: - Njohin stereotipet ndaj të rriturve. - Shpjegoni teoritë dhe perspektivat kryesore në plakjen psikologjike. - Njihni dizajne të ndryshme kërkimore dhe çështje metodologjike veçanërisht të rëndësishme kur studioni plakjen. - Njihni ndryshimet në ndjesi/perceptim, shëndet dhe njohje me plakjen. - Identifikoni se si diversiteti (p.sh., gjinia dhe përkatësia etnike) ndikon në përvojën e plakjes. Shpjegoni se si plakja ndikon në personalitetin, marrëdhëniet ndërpersonale dhe shëndetin mendor. - Zbatoni njohuritë kërkimore rreth plakjes në problemet praktike me të cilat përballen të rriturit. - Përdorni të menduarit kritik dhe aftësitë efektive të komunikimit me shkrim.